STICHTING tot behoud
van MONUMENT EN LANDSCHAP
in de gemeente UBBERGEN

*Nieuws*brief 9

P.C. Hooftstraat 12
6573 CE Beek-Ubbergen

Jaargang 3, nummer 2
mei 2003

Komende activiteiten

- Open dag tuin van 't Huijs te Schengen op zondag 18 mei a.s.
- De Sterrenbergdag op zondag 1 juni.
- De jaarlijkse fietstocht door de Duffelt, georganiseerd door de Heemkundekring De Duffelt, wordt dit jaar gehouden op zondag 6 juli.
- De Open Monumentendagen op 14 september 2003 hebben als thema"Boerenbouw".
- In de Najaarsbijeenkomst 2003 zullen wij het boek over de monumenten in Ubbergen feestelijk presenteren.

Zondag 18 mei 2003 Open dag tuin van 't Huijs te Schengen in Beek.

Op zondag 18 mei a.s. is er een open dag in de prachtige tuin van 't Huijs te Schengen aan de Oude Holleweg te Beek-Ubbergen.
Het huis werd gebouwd in 1873 en is in 1955 door douairière Jhr. H. van der Goes geschonken aan Het Geldersch landschap onder de voorwaarde dat het huis bewoond moest blijven en dat het uitzicht in stand gehouden moest worden.
De prachtig aangelegde tuin wordt in stand gehouden door een groep vrijwilligers onder leiding van oud-boswachter van het Geldersch Landschap Th. Merkus, die de bezoekers in de tuin zal rondleiden.
De vrijwilligers groep is dit jaar genomineerd voor een aanmoedigingsprijs in het kader van de tweejaarlijkse monumenten prijzen van onze stichting.
SPECIAAL VOOR ONZE DONATEURS EN BESTUURSLEDEN HOUDT DE HEER MERKUS EEN APARTE RONDLEIDING OM 14.00 UUR, WAARVOOR U ZICH KUNT VERVOEGEN BIJ DE INGANG VAN DE TUIN AAN DE OUDE HOLLEWEG TE BEEK-UBBERGEN.

Zondag 1 juni 2003 Sterrenbergdag

Onze Stichting organiseert samen met de VVV Ubbergen op 1 juni a.s. een Sterrenbergdag.
Om 13.30 uur bent u welkom bij Restaurant "de Palatijn" (de voormalige Forellenhof) aan de Elzenweg 22 te Beek Ubbergen.
Onder het genot van een kopje koffie of iets dergelijks wordt u een aantal (korte) inleidingen aangeboden over het verleden, heden en toekomst van de Sterrenberg en omgeving, waaronder het project "Mooi Nederland", het bergspoor en de bedreigde uitzichttoren.
Er is ook een bescheiden expositie ingericht. Daarna staan er een aantal gidsen voor u klaar om u voor te gaan bij een wandeling over de Sterrenberg en door de directe omgeving.
De wandeling eindigt omstreeks 15.30 uur bij Museum "Mooi Nederland" op de hoek van de Rijksstraatweg en de van Randwijckweg.

Uitreiking van de Tweejaarlijkse Monumentenprijzen en de Ton Gijsbers Monumentenprijs

De Stichting tot Behoud van Monument en Landschap in de gemeente Ubbergen heeft op 10 maart 2003 deze prijsuitreiking alweer voor de achtste keer georganiseerd.
Behalve de 17 genomineerden voor de Monumentenprijzen hadden vele andere belangstellenden de weg naar het wilderniscafé "De Waard van Kekerdom" gevonden. Het Vocaal Ensemble "Ademnoot" o.l.v. Jan Sinke zorgde voor de muzikale omlijsting en maakte met zijn mooie damesstemmen een reisje over de wereld met ons.

Liesbeth Vogelesang, lid van de monumentencommissie in de gemeente Ubbergen en tevens lid van de jury, vertelde heel enthousiast aan de hand van dia's over onderhoud en snoeitechnieken van bomen, staande in een monumentale omgeving. Bomen kunnen zelf ook monumenten zijn. Zo is er in het Laag een inventarisatie van monumentale bomen gemaakt, waaruit vervolgens de Monumentale Bomenlijst is samengesteld.
De voorzitter van de jury, Ron Willems (tevens bestuurslid van de Stichting) liet eveneens aan de hand van dia's de genomineerde objecten zien en gaf daarbij de beoordeling van de jury. Het spannende moment brak aan, want wie, o wie, zou een prijs winnen?

De aanmoedigingsprijzen
Als winnaars van de aanmoedigingsprijs kwamen uit de bus:

- *De heer en mevrouw R. van Boxtel, Huize Avalon, Rijksstraatweg 31, Ubbergen*
- *De heer en mevrouw A.J.Mooij, Bosweg 31, Beek*
- *De heer M. Loosen en mevr. C. van de Loo, Rijksstraatweg 172, Beek*

Voor hun inspanning aan het onderhoud en/of opnieuw aanbrengen van oude landschapselementen zoals vlechtheggen, werden beloond:

- *Stichting wAarde, Rijksstraatweg 174, Beek.*
- *Vereniging De Ploegdriever, m.n. de heer Z. Stappershoef, Kerkdijk 50, Erlecom*

Al deze prijswinnaars kregen een cadeaubon voor het Monumentenboek Ubbergen dat in november 2003 verschijnen zal, en waarin alle monumentale panden en (bijbehorende) landschapselementen in onze gemeente opgenomen worden. Een dikke pil van ongeveer 300 pagina's!

De eervolle onderscheidingen
De winnaars in de categorie 'eervolle onderscheiding' waren:

- *De heer en mevrouw W. van Boldrik, Rijksstraatweg 81, Beek*
- *Kerkvoogdij en beheerstichting N.H. Kerk in Beek*
- *De heer en mevrouw M. Hilgers, Ooijse Bandijk 122, Ooij*
- *Mevr. J. van den Boogaard, Rijksstraatweg 55, Beek*
- *Voor de restauratie van de twee Motteburchten op de Duivelsberg Staatsbosbeheer, m.n. de heer J. Bisschop, Ooijsebandijk 88, Ooij*

Deze prijswinnaars gingen naar huis met een prachtige zeefdruk van de boerderij "de Plezenburg" in Leuth, gemaakt door de Millingse kunstenares Marjolein Rigtering.

De Ton Gijsbers Monumentenprijs
Ton Gijsbers, oprichter en oud bestuurslid van de Stichting tot Behoud van Monument en Landschap, had de eer de naar hem genoemde prijs uit te reiken. De spanning in de zaal was groot!
De *Ton Gijsbers Monumentenprijs* werd toegekend aan de Kerkvoogdij en Beheercommissie van de N.H. Bartholomeuskerk in Beek, omdat dit kerkje na een diepgaande restauratie weer het beeldbepalende middelpunt van Beek is: een sieraad voor het dorp!
De heer Stoffelmeer van de beheercommissie was zeer verrast en beloofde dat oorkonde en de ets een mooie plaats in de gerestaureerde kerk zullen krijgen.

Joke Meulenveld

Zondag 6 juli 2003 fietstocht door de Duffelt

De traditionele zomerfietstocht die uw Stichtingsbestuur jaarlijks samen met de Nederlands – Duitse Heemkundevereniging "de Duffelt" organiseert, gaat dit jaar door een gedeelte van de Duitse Duffelt. Tijdens deze tocht wordt, onder meer, -en dat is een buitenkans- de betrekkelijk onbekende waterburcht "Zelem" of "Zelm" nabij het dorp Mehr aangedaan.
Dit oude riddergoed hoorde in de 12e eeuw tot de goederen van de abdij van Echternach in Luxemburg. Later kwam het in het bezit van de families Van Groesbeek (1373), Van Eyl (1377), Van Alpen en Van Palant. Van de oorspronkelijke burcht is een groot gedeelte, waaronder een deel van de omgrachting bewaard gebleven. Sedert 1926 is de burcht eigendom van de familie Arden, die het onlangs zorgvuldig heeft laten restaureren.

Als u wilt deelnemen aan de fietstocht wordt u om 11.30 uur verwacht te Zyfflich bij Haus Polm, tegenover de kerk. Onderweg zijn enkele pauzes voorzien. Uiterlijk om 16.00 uur zijn we weer in Zyfflich.

Opgravingen in Beek

Midden in Beek zijn dezer dagen opnieuw sporen gevonden van bewoning uit de ijzertijd, ca 500 vC. Ook uit de Romeinse tijd en de Middeleeuwen is materiaal opgedolven. Vermeldenswaard is de vondst van een nog geheel gaaf zegel uit vermoedelijk de zestiende eeuw, met het opschrift **Otto van de Pavort**.

De bewoningssporen werden al verwacht door de archeologen. Bij een proefopgraving in september 2001 zijn Romeins materiaal (dakpannen,hypocausttegel, tufsteen, aardewerk) en een kuil met verbrande klei, aardewerk en een weefgewicht (zie foto) aangetroffen, gedetermineerd als ijzertijdmateriaal. Verder een concentratie tufsteen en natuursteen. Vermoedelijk gaat het hier om de fundering van een houten staander, horend bij een groter gebouw. Het tufsteen is van Romeinse herkomst. Naast dit fundament lag een scherf van een Pingsdorfpot, voorlopig gedateerd omstreeks 1100 n.C.

In een van de volgende Nieuwsbrieven zal uitgebreider aandacht worden besteed aan de opgravingen in Beek.

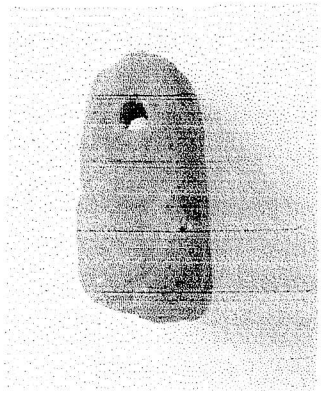

Een weefgewicht uit de ijzertijd

Deze week is verschenen het boek GEMEENTE UBBERGEN IN 1955
BERG EN DAL – BEEK – UBBERGEN – OOIJ – PERSINGEN – ERLECOM – LEUTH – KEKERDOM
Het is geschreven door Hans Giesbertz en Jan van Eck. Het boek kost tot 1 juni a.s. € 10 bij de Postkoets in Beek, de Spar in Ooij en Leuth en De Waard van Kekerdom in Kekerdom. Na 1 juni is het boek ook verkrijgbaar bij de reguliere boekhandel, het zal daar € 12 kosten.

Deze ***Nieuws*brief** is een uitgave van de STICHTING tot behoud van MONUMENT EN LANDSCHAP in de gemeente UBBERGEN.

Redactie
Regina Nève-Sprenger
Hans Fun

Verschijnt vier keer per jaar.
Donateurs ontvangen het blad gratis, aanbevolen minimale donatie € 15,00 per jaar.
Bankrekening 1051.11.562 tnv Stichting Monument en Landschap, Pompweg 7, Ubbergen.

De Stichting heeft ten doel
"het bevorderen van het behoud van monumenten van geschiedenis en kunst en van landschap voor zover het van positieve betekenis is voor monumenten dan wel om zijn inrichting en gebruik geschiedkundige of karakteristieke waarde heeft."

Secretariaat: mw Dr R.M. Nève-Sprenger
P.C. Hooftstraat 12
6573 CE Beek-Ubbergen,
tel. 024-684 3158

Is u geïnteresseerd in onze Nieuwsbrief en wilt u deze voortaan ook ontvangen, dan kunt u zich aanmelden bij het secretariaat of een donatie storten op onze rekening, zie het Colofon.

OPEN MONUMENTENDAG 2003

Open Monumentendag is bij uitstek een instrument om meer mensen intensiever in contact te brengen met hun historisch gebouwde omgeving. De Stichting tot Behoud van Monument en Landschap organiseert al meer dan 15 jaar de Open Monumentendag in onze gemeente.

Wanneer

De Open Monumentendag 2003 zal plaatsvinden op zondag 14 september. Dit jaar is het Jaar van de Boerderij. De landelijke Stichting Open Monumentendag heeft daar op ingehaakt. Het landelijk thema is *"Boerenbouw"*. We hebben genoeg prachtige boerderijen in onze gemeente om Open Monumentendag tot een succes te maken!

Waar

Samen met Heemkundekring "De Duffelt" organiseert de Stichting dit jaar de Open Monumentendag. In de gemeente Ubbergen en de gemeente Millingen aan de Rijn zal een tocht worden uitgezet van ongeveer 30 km. Deze tocht door het Laag voert langs drie clusters boerderijen in Ooij, Kekerdom en Leuth/Millingen.

Hoe

U kunt op 14 september gratis een routekaart afhalen op verschillende adressen langs de route. Op de achterkant van deze kaart staat achtergrondinformatie over de boerderijen waar de tocht langs voert. Natuurlijk zullen we ook kunnen meemaken hoe een boerenbedrijf werkt.

In de volgende Nieuwsbrief krijgt u meer informatie over de Open Monumentendag.
Maar één ding is zeker: We gaan de boer op!